

**Samferdselsdepartementet
Luft-, post- og teleavdelingen
Postboks 8010 Dep
0030 OSLO**

Oslo, 27.9.2010

FORSLAG TIL ENDRINGER I EKOMLOV OG – FORSKRIFTER HØRINGSSVAR NETCOM

INNLEDNING

Det vises til brev 26. juni d.å. fra Samferdselsdepartementet vedr. utkast til endringer i ekomlov, ekomforskrift og nummerforskrift.

Bakgrunnen for at regelverket på området for elektronisk kommunikasjon foreslås endret opplyses å være todelt. For det første opplyses det å være behov for å endre regelverket som følge av forandringer i bakgrunnsretten. Det vises i denne sammenheng spesielt til forordning 25. november 2009 om opprettelse av BEREC, og til endringsdirektivene 2009/140/EF og 2009/136/EF. For det annet opplyses det å være behov for å gjøre tilpasninger i regelverket som følge av den tekniske og markedsmessige utviklingen på området. Endringsforslagene opplyses å være utarbeidet av departementet og Post- og teletilsynet i samarbeid.

NetCom as (NetCom) vil i det følgende benytte anledningen til å kommentere endringsforslagene. Selv om høringsfristen rent umiddelbart fremstår som lang, vil NetCom innledningsvis peke på at tidspunktet for utsending av høring, sammenholdt med at det foreslås svært mange og omfattende endringer, har medført at det innenfor høringsfristen ikke har vært mulig å vurdere alle endringsforslagene like grundig som vi hadde ønsket. NetCom forbeholder seg derfor muligheten til eventuelt å komme tilbake med ytterligere kommentarer på et senere tidspunkt.

Innledningsvis ønsker NetCom å knytte noen mer generelle kommentarer til høringen og høringsnotatet. Slik NetCom ser det, ville bedre dialog med tilbyderne i forkant av høringen bidratt til en bedre kartlegging av hvilke endringsbehov som faktisk foreligger. Det settes spørsmålsteget ved om flere av endringsforslagene i høringsnotatet faktisk er nødvendige.

I forlengelsen av ovennevnte, reageres det på at departementet i forhold til enkelte forslag bare har ført dialog med utvalgte aktører i forkant. Etter NetComs vurdering har dette medført at

enkelte endringsforslag fremstår som unyanserte. Eksempel i denne sammenheng er forslaget til ny bestemmelser om bindingstid ved inngåelse av avtaler. Av høringsnotatet fremgår det at forslaget utelukket er utformet med bakgrunn i den dialogen som departementet i forkant har hatt med Forbrukerombudet.

Når det gjelder selve høringsnotatet, kunne dette etter NetComs oppfatning med fordel ha vært mer oversiktlig og bedre utredet. At notatet verken synliggjør en klar sammenheng mellom de ulike endringsforslagene eller klart angir hvorvidt forslaget er begrunnet ut fra endringer i bakgrunnsretten eller den tekniske og markedsmessige utviklingen på området, har gjort gjennomgangen av dette ekstra vanskelig og tidkrevende. I tillegg har det etter NetComs oppfatning vært vanskelig å få oversikt over hvilke konsekvenser flere av forslagene vil få idet flere av forslagene mangler omtale av hvilken effekt disse vil komme til å få. Vurderingen av økonomiske og administrative konsekvenser i høringsnotatets punkt 10 kunne også med fordel ha vært mer fyldig tatt i betraktning de om lag 50 lovendringene som foreslås.

Avslutningsvis, og med bakgrunn den grunnleggende tanken om at den sektorspesifikke reguleringen på dette området skal avvikles etter hvert som markedene blir modne, mener NetCom generelt at det kan settes spørsmålstegn ved et forslag som inneholder mer detaljerte bestemmelser enn i dag, herunder bestemmelser som utvider lovens virkeområde. Det vektlegges i denne sammenheng også at flere av bestemmelsene er begrunnet ut fra å ivareta forbrukernes interesser. Sett fra tilbydernes side, mener NetCom generelt det er et behov for at myndighetene koordinerer seg mht. hvem som skal ha ansvaret for å ivareta forbrukernes interesser på dette området.

Saklig virkeområde – ekomloven § 1-2

Det vises til høringsnotatet punkt 11, der det i merknadene til ekomloven § 1-2 opplyses at endringsforslaget er begrunnet ut fra hensynet til fremtidig utvikling. I merknadene vises det bl.a. til at domstolspraksis i enkelte tilfeller har vist at lovens virkeområde kan tolkes snevrere enn det departementet mener det er grunnlag for.

NetCom har i utgangspunktet problemer med å se behovet for å endre denne bestemmelsen, herunder med å se rekkevidden av endringsforslaget som utvider lovens saklige virkeområde. Høringsnotatet presiserer heller ikke nærmere i hvilke saker domstolene har lagt til grunn en snever tolkning av lovens virkeområde, hva som mer konkret var problemstillingene i sakene som ble behandlet, domstolenes bakgrunn for å tolke bestemmelsen snevert, og om foreslåtte endring er tilstrekkelig til å bøte på de forhold som departementet finner problematisk at kan bli fortolket å ligge utenfor lovens saklige virkeområde.

Når det gjelder selve utformingen av nytt første ledd i § 1-2, mener NetCom at det som i høringsnotatet omtales som en ”rettledning” avslutningsvis i første punktum, med fordel kan utgå. Bakgrunnen for at NetCom mener denne ”rettledningen” kan utgå er endringen som i parallell foreslås i loven § 1-5, bokstav a).

Når legaldefinisjonen av begrepet ”elektronisk kommunikasjon” endres til å være ”anvendelse av elektronisk kommunikasjonsnett, elektronisk kommunikasjonstjeneste og tilhørende fasiliteter”, synes det som unødvendig og overflødig å samtidig presisere i § 1-2 at inn under begrepet ”virksomhet knyttet til elektronisk kommunikasjon” faller ”bruk av elektronisk kommunikasjons

nett og elektronisk kommunikasjonstjeneste med tilhørende fasiliteter, tilhørende tjenester og utstyr.”

NetCom har også merknader til bruken av begrepene ”tilhørende fasiliteter” og ”tilhørende tjenester”. Dette vil det imidlertid bli gått nærmere inn på under kommentarene knyttet til de foreslåtte endringene i lov om elektronisk kommunikasjon § 1-5.

Registreringsplikt – ekomloven § 2-1

Det vises til foreslåtte endring i ekomloven § 2-1, og til foreslåtte endring av ekomforskriften § 1-2, jf. høringsnotatet punkt 8.1 og merknadene til angjeldende lov- og forskriftsbestemmelse hhv. i høringsnotatet punkt 11 og 12.¹

Endringen som foreslås ift registreringsplikt opplyses i høringsnotatet å være begrunnet ut fra behovet for å bedre sammenhengen mellom bestemmelsene om registrering i lov og forskrift. Under henvisning til at regelen i ekomloven § 2-1 annet punktum gjentas i ekomforskriften § 1-2 fjerde ledd, foreslås annet punktum i lovbestemmelsen opphevet. En gjennomføring av denne endringen vil innebære at lovbestemmelsen om registrering vil bli stående igjen som en ren forskriftshjemmel, mens reglene om registreringsplikt i praksis bare vil fremgå av ekomforskriften.

Selv om endringen isolert sett vurderes å ha mindre praktisk betydning, ønsker NetCom likevel å gi uttrykk for uenighet mht. synspunktet om at det er mest hensiktsmessig at reglene om registrering bare fremgår av forskriften. Etter NetComs vurdering fremstår derimot den omvendte løsningen av det som foreslås som den mest hensiktsmessige, dvs. en stadfesting i lov av plikt til å registrere seg, herunder når denne plikten inntreffer, og med utfyllende bestemmelser om registrering i forskrift.

Etter NetComs vurdering er det behov for å tydeliggjøre registreringsplikten i lov for på den måten å bidra til at alle registreringspliktige tilbydere (tilbydere som anlegger, drifter og gir tilgang til elektronisk kommunikasjonsnett som anvendes for tilbud av offentlig elektronisk kommunikasjonstjeneste, tilbydere av offentlig telefontjeneste og tilbydere av overføringskapasitet (leide samband)) faktisk registrerer seg. At dette blir gjort, herunder at oversikten over registrerte tilbydere til enhver tid er oppdatert og kvalitetssikret, er viktig av hensyn til tilsynsmyndighetenes funksjon og finansiering, herunder for Brukerklagenemndas virksomhet, samt for øvrige tilbydere og forbrukere.

På denne bakgrunn foreslås hovedregel om registreringsplikt flyttet fra forskriften § 1-2 til ekomloven § 2-1.

---

¹ Jf. hhv. side 19 og 46

Varsling og bindingstid – ekomloven § 2-4

Varsling

Det vises til foreslåtte endringer i varslingsplikten som inntreffer i forbindelse med endring av avtale/leveringsvilkår, jf. endringene som foreslås i ekomloven § 2-4 annet ledd, jf. foreslåtte endringer i ekomforskriften § 1-8, nærmere bestemt opphevelsen av annet og tredje ledd. Om bakgrunnen for endringen, vises til høringsnotatets merknader til bestemmelsene i hhv. punkt 11 og 12.²

NetCom har kort oppsummert følgende tre kommentarer til foreslåtte endringer i varslingsplikten: **a)** foreslåtte ordlyd i ekomloven § 2-4 annet ledd, annet punktum, må endres for at bestemmelsen skal bringes bedre i overensstemmelse med bakgrunnsretten og foreslåtte merknader til bestemmelsen, dvs. begrepet ”vederlagsfritt” må erstattes med formuleringen ”uten straffegebyr”, **b)** ekomforskriften § 1-8 annet og tredje ledd kan ikke oppheves uten at det samtidig inntas tilsvarende reservasjoner i ekomloven § 2-4 annet ledd, og **c)** det er behov for å presisere nærmere i lov, eller i lovens forarbeider, hvilken varsling som anses tilfredsstillende i denne sammenheng.

For å starte med sistnevnte, reflekteres det ikke i høringsnotatet på hvilken måte tilbyder skal varsle sluttbruker om endringer av avtale. Spørsmålet om på hvilken måte det skal varsles om endringer, er et spørsmål som ofte oppstår i praksis, og veiledningen fra myndighetene i denne sammenheng oppleves som til dels uklar. Sistnevnte kan illustreres med det som sies om varsling i veiledning 20. august 2009 for tilbydere av telefoni, bredbånd:

”Kravene til varselets form og innhold varierer med hva endringen består i. Det er flere måter å varsle kunden på, for eksempel per post, e-post, telefon, SMS og informasjon på egne nettsider eller i medier. I vurderingen av om kravet til varsel vil være oppfylt, er varslingsmetoden et av vurderingspunktene. Den skal være tilpasset endringene som skal varsles og hvilken tjeneste endringen berører. Generelt vil det være slik at jo større betydning endringen må antas å ha for kunden, desto større krav stilles til varselets innhold og form.”

Sett i sammenheng med at varslingsplikten tilsynelatende ikke lenger skal differensiere mht. hva som skal varsles, jf. forslaget om å oppheve ekomforskriften § 1-8 annet ledd, er det behov for veiledning om hvorvidt praksisen med ulike varslingsmåter skal opprettholdes, eller om det samtidig med innskjerpingen av varslingsplikten også skal skje en innskjerping mht. varslingsmåte.

Sett fra NetComs side, er det for øvrig ønskelig at det fortsatt skal være mulig å varsle om endringer ved bruk av moderne kommunikasjonsmetoder som varsling per sms, informasjons på egne nettsider og ved bruk av sosiale medier m.v., og at kravet om undertiden å måtte varsle endringer i riksdekkende avis eller i Lysingsblad utgår.

Når det gjelder ovennevnte kommentar om at ekomforskriften § 1-8 annet og tredje ledd kan ikke oppheves uten at det samtidig inntas tilsvarende reservasjoner som i dag fremgår av forskriften, i ekomloven § 2-4 annet ledd, etterlyses for det første en nærmere begrunnelse for hvorfor varslingsplikten skal skjerpes til å omfatte enhver endring, og ikke bare endringer ”som må antas å ha en viss betydning for bruker”, jf. ekomforskriften § 1-8 annet ledd. Videre

---

² Jf. hhv. side 20 og 47

etterlyses nærmere begrunnelse for hvorfor sluttbrukernes hevingsrett og kretsen for hvem som skal varsles, utvides, jf. opphevelsen av ekomforskriften § 1-8 annet og tredje ledd.

Gjeldende reservasjon i ekomforskriften om at det bare er endringer som må antas å ha en viss betydning som skal varsles, sammenholdt med at det bare er slike endringer som vil utløse hevingsrett for bruker, har stor praktisk betydning. NetCom kan ikke se at en omlegging av gjeldende ordning er påkrevd som følge av endringene som er vedtatt i bakgrunnsretten, jf. direktiv 2009/136/EF, artikkel 14, og anmoder således om at forslaget om å oppheve ekomforskriften § 1-8 annet og tredje ledd trekkes, eller at tilsvarende reservasjoner som i dag fremgår av forskriften innarbeides i ekomloven § 2-4 annet ledd.

I forhold til den førstnevnte kommentaren om at foreslått ordlyd i ekomloven § 2-4 annet ledd, annet punktum, må endres for at bestemmelsen skal bringes bedre i overensstemmelse med bakgrunnsretten og foreslåtte merknader til bestemmelsen, dvs. begrepet "vederlagsfritt" må erstattes med formuleringen "uten straffegebyr", vises det til bakgrunnsretten der det heter at (dansk oversettelse):^{3 4}

"Medlemsstaterne sikrer, at abonnenter har ret til at opsig deres kontrakt uden strafgebyr (understreket her), når de får meddelelse om ændringer i kontraktbetingelserne, som foreslås af de virksomheder, der udbyder elektroniske kommunikationsnet og/eller –tjenester. Abonnenter skal med passende frist på mindst en måned underrettes om deres ret til at opsig deres kontrakt uden straffegebyr, hvis de ikke accepterer de nye betingelser. Medlemsstaterne sikrer, at de nasjonale tilsynsmyndigheder har mulighed for at specificere, i hvilken form sådanne opplysninger skal meddeles."

Videre vises det til høringsnotatets forslag til merknader til ekomloven § 2-4 annet ledd, der det på side 21, annet avsnitt, heter:

"Tilbyders plikt til å varsle sluttbruker ved endringer i avtalen følger av USO-direktivet artikkel 20. Forslaget til endret bestemmelse gir sluttbruker rett til å heve avtalen uten straffegebyr når vedkommende blir varslet om endring i vilkårene."

Med bakgrunn i ovennevnte, mener altså NetCom at forslaget til nytt annet punktum i ekomloven § 2-4 annet ledd – "Sluttbruker som ikke godtar nye leveringsvilkår kan heve avtalen vederlagsfritt" – må endres til:

Sluttbruker som ikke godtar nye leveringsvilkår kan heve avtalen uten straffegebyr.

At ordlyden må endres fremstår som særdeles viktig dersom forslaget om å oppheve ekomforskriften § 1-8 tredje ledd om opprettholdes, da det i bedriftsmarkedet spesielt er viktig å få frem nyansen mellom å kunne heve avtalen "vederlagsfritt" og "uten straffegebyr"

³ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:337:0011:0036:DA:PDF>

⁴ Jf. Vedtatte endring i direktiv 2009/136/EF av direktiv 2002/22/EF, artikkel 20, nr. 2)

Bindingstid

Det vises til forslaget om å innta ny bestemmelse om bindingstid ved inngåelse av avtaler. Bestemmelsen som foreslås inntatt som nytt tredje ledd til ekomloven § 2-4, kommenteres nærmere i høringsnotatet punkt 3.2, og i foreslåtte merknadene til bestemmelsen i notatets punkt 11.⁵

Endringsforslaget tar sikte på å gjennomføre regelen i USO-direktivet artikkel 30 nr. 5), jf. direktiv 2009/136/EF, som bestemmer at (dansk oversettelse):

Medlemsstaterne sikrer, at kontrakter indgået mellem forbrugere og virksomheder, som udbyder elektroniske kommunikationstjenester, ikke kræver en binding i den første periode, som overstiger 24 måneder. Medlemsstaterne sikrer også, at virksomheder giver brugerne mulighed for at indgå kontrakter med en maksimal løbetid på 12 måneder.

NetCom ønsker innledningsvis å understreke at det gis tilslutning at det etableres en egen lovbestemmelse om bindingstid. Likevel ønsker NetCom å knytte noen kommentarer til forslaget. Kort oppsummert har NetComs to hovedinnvendinger mot forslaget. For det første må maksimal bindingstid må settes til 24 måneder, og forslaget om maksimal bindingstid på 12 måneder må under enhver omstendighet bare gjelde i forbrukerforhold.

Når det gjelder førstnevnte innvending, tilsier for det første harmoniseringshensynet at maksimal bindingstid må settes til 24 måneder, jf. USO-direktivet artikkel 30, nr. 5. NetCom har vanskelig for å se hvorfor departementet ikke vektlegger hensynet til harmonisering like sterkt i forhold til dette forslaget som i andre sammenhenger.

Tatt i betraktning at forbrukermyndighetene, uavhengig av hvilken maksimal bindingstid som lovfestes, vil kunne vurdere en strengere norm enn det som følger av lovgivningen, jf. markedsføringsloven (mfl) § 22 om forbud mot urimelige avtalevilkår, har NetCom for det annet vanskelig for å se hvorfor en regel med maksimal bindingstid på 12 måneder er å foretrekke fremfor en regel med maksimal bindingstid på 24 måneder. Begrunnelsen for hvorfor departementet har valgt å foreslå lovfesting av en kortere bindingstid enn det som følger av bakgrunnsretten – ”en balansert ordning som tilgodeser flere viktige hensyn, herunder hensynet til forbrukerbeskyttelse, konkurranse i markedet og teknisk innovasjon” – er således ikke holdbar.⁶ Det kan i denne sammenheng vises til hva Forbrukerombudet selv har sagt om det rettslige grunnlaget for å kunne gripe inn mot bindingstid. Uttalelsen som er hentet fra bransjeavtalen fra 2003, gjelder riktignok den tidligere bestemmelsen i mfl. § 9a, men både praksis og forarbeider til denne bestemmelsen er fortsatt relevant idet mfl. § 22 er en videreføring av denne bestemmelsen:

”Etter forarbeidene til markedsføringsloven vil også bakgrunnsretten være et viktig moment i en rimelighetsvurdering etter mfl. § 9a. Det fremgår her, se Ot.prp. nr. 38 (1979-80) s. 38 flg., at i en vurdering etter mfl. § 9a: “[...]må vilkår som strider mot preseptorisk (tvingende) lovgivning alltid anses for urimelige. Men motsatt vil det ikke utelukkes at et vilkår forbys selv om det stemmer med preseptorisk lovgivning. Det kan ikke utelukkes at vilkårenes rimelighet vurderes etter en strengere norm enn det som

⁵ Jf. Høringsnotatet side 5 og 20

⁶ Jf. departementets begrunnelse for valget av 12 måneder i høringsnotatet punkt 3.2.

følger av en slik lovgivning." Videre går det frem av de samme forarbeidene, se s. 18, at det vil være et rimelig utgangspunkt at kontraktsvilkårene i standardkontrakter vurderes på bakgrunn av eventuelle deklarasjoniske (fravikelige) rettsregler."⁷

I forlengelsen av ovennevnte, vil NetCom videre vise til Markedsrådets nylig avsatte avgjørelse overfor NetCom, der det fremgår at vilkår bindingstid må vurderes konkret basert på "hvor sterke bindinger det reelt er tale om, herunder hvilke muligheter forbrukeren har til å komme seg ut av avtalen og kostnadene ved dette, og – for det tilfelle det er tale om reelle bindinger – om det foreligger fordeler for forbrukerne som oppveier ulempene ved de konkrete bindinger." (Markedsrådets avgjørelse i sak 10/498 følger vedlagt i kopi.) Etter NetComs vurdering, blir det således feil når departementet med dette forslaget mer enn antyder at lengre bindingstid enn 12 måneder ikke vil representere en "balansert ordning".

Forslaget om å lovfeste maksimal bindingstid på 12 måneder, er som allerede nevnt begrunnet ut fra de bransjeavtalene som er inngått mellom Forbrukerombudet og næringen på området for elektronisk kommunikasjon. Slik NetCom ser det, fremstår det generelt som uheldig å begrunne et lovforslag med at det allerede er inngått bransjeavtale med tilsvarende innhold. En bransjeavtale er et resultat av konkrete forhandlinger mellom myndighetene og næringen, og er basert på frivillighet. At en bransjeavtale på et senere tidspunkt uten videre, og etter samtaler med bare den ene av avtalepartene, blir brukt som begrunnelse for et lovforslag, representerer en utilsiktet virkning og vil kunne påvirke incentivene til å inngå slike avtaler i fremtiden.

Videre må det i denne sammenheng understrekes at bransjeavtalene som benyttes som begrunnelse for lovforslaget, er knyttet til konkrete tjenester og abonnement. Hvorvidt tilsvarende bindingstid vil fremstå som en "balansert ordning" i andre sammenhenger drøftes ikke. Videre drøftes heller ikke betydningen av at angjeldende bransjeavtaler etter hvert begynner å bli noen år gamle. Tatt i betraktning den tekniske og markedsmessige utviklingen som departementet selv bruker som begrunnelse for en rekke av lovforslagene, kan det etter NetComs vurdering settes et stort spørsmålstegn ved hvorvidt om en bransjeavtale fra 2003 som utelukkende er knyttet til bindingstid og oppsigelse ved kjøp av mobiltelefoner med abonnement, i dag kan sies å utgjøre en generell og "balansert ordning som tilgodeser flere viktige hensyn, herunder hensynet til forbrukerbeskyttelse, konkurranse i markedet og teknisk innovasjon."

Etter NetComs vurdering er det opplagt at en maksimal bindingstid på 24 måneder vil gi grunnlag for større fleksibilitet, og bedre bidra til konkurranseutvikling og teknisk innovasjon, enn en bindingstid på maksimalt 12 måneder. I forhold til konkurranseutvikling vil adgang til å kunne inngå avtaler med inntil 24 måneders bindingstid kunne bidra til utbygging av konkurrerende infrastruktur, f.eks. mobilt bredbånd, i et område som ellers ikke vil få tilbud om dette kommersielt. På samme måte vil lengre bindingstid være et viktig bidrag til at ny og mer avansert teknologi kan tas i bruk tidligere og i et større omfang enn ellers.

Når det gjelder NetComs andre hovedinnvending mot foreslåtte bestemmelse om bindingstid, nærmere bestemt at det under enhver omstendighet må presiseres i bestemmelsen at en bindingstid på 12 måneder må avgrenses til å gjelde i forbrukerforhold, vises det til at bestemmelsen i USO-direktivet artikkel 30, nr. 5, gjelder "kontrakter inngået mellom forbrugere og

⁷ Jf. punkt 2 I Forbrukerombudets brev: http://www.forbrukerombudet.no/asset/1220/1/1220_1.pdf

virksomheder, som udbyder elektroniske kommunikationstjenester". Bransjeavtalene som det henvises til i høringsnotatet er også avgrenset til forbrukerforhold, og i gjeldende praksis opereres det generelt med ulik bindingstid overfor bedrifts- og privatkunder. NetCom mener derfor det må presiseres nærmere at forslåtte bestemmelse om bindingstid bare gjelder i forbrukerforhold.

NetCom har for øvrig spesielt merket seg det som sies om at forslaget om bindingstid omfatter mer enn binding for håndsett. Til dette bemerkes det at forslaget på dette punktet er i samsvar med ovennevnte avgjørelse fra Markedsrådet. Av denne avgjørelsen følger det at det ikke uten videre vil fremstå som urimelig etter markedsføringsloven § 22 å operere med bindingstid overfor kunder som tilbys rabatt på regning eller lignende ytelser. At regel om bindingstid kan omfatte mer enn bindingstid for håndsett, bør likevel gjøres tydeligere i forarbeidene til et eventuelt forslag om bindingstid.

Bruksbegrensning – ekomloven § 2-5 og § 2-5a

Det vises til omtalen av endringene i ekomloven § 2-5 og § 2-5a i høringsnotatet punkt 9 og 11. I høringsnotatet bes det særskilt om tilbakemelding på forslaget om å lovfeste prinsippet om at det bare er domstolen som kan treffe avgjørelse om stenging, og i den forbindelse behovet for oppheving av gjeldende ekomlov § 2-5 syvende ledd.

NetCom slutter seg til forslaget om at bruksbegrensning som følge av betalingsmislighold ikke skal kreve tillatelse fra myndigheten. Videre slutter NetCom seg til en videreføring av gjeldende syvende ledd i ekomloven § 2-5. NetCom slutter seg imidlertid ikke til etablering av ny bestemmelse i ekomloven § 2-5a. I tillegg til at alternativet synes å være for tids- og ressurskrevende for tilbyderne, kan ikke NetCom nødvendigheten av å legge denne oppgaven til domstolene.

Nødanrop – ekomloven § 2-6

Det vises til høringsnotatet omtale av endringene i ekomloven § 2-6, nærmere bestemt til notatet punkt 8.3 og punkt 11. Det opplyses at bestemmelsen foreslås endret av hensyn til å tilpasse denne til bakgrunnsretten, jf. USO-direktivet artikkel 26, nr. 5.

Når det gjelder annet ledd, understrekes mobilterminaler legger til rette for anrop til 112 nummer uten bruk av SIM kort, mens det for anrop til 110 og 113 numrene kreves bruk av SIM kort. Det reises dermed et spørsmål om SIM kort er å regne for et såkalt "*tilgangsmiddel*" iht. § 2-6 annet ledd.

Når det gjelder forslaget til endring av tredje ledd, avviker dette fra gjeldende ordning ved at NetCom på den ene siden mister inntekter, og på den andre siden risikerer å bli møtt med nye kostnader. Det er spesielt sistnevnte som er av bekymring. Forslaget innebærer en risiko for tilbyderne i forhold til ikke å få kostnadsdekning for nye mulige krav fra nødetatene knyttet til opprinnelsesmarkering. NetCom mener derfor at det bør presiseres at tilbyderne må sikres kostnadsdekning for mulige nye tekniske krav fra nødetatene som går utover dagens etablerte standard.

Implementering av denne bestemmelsen vil innebære økte kostnader for NetCom. NetCom kan ikke se at departementet har vurdert noen økonomisk konsekvenser av at tilbyderne for egen regning skal sørge for opprinnelsesmarkering, og at nødetatene ikke lenger skal betale for denne tjenesten.

Samlokalisering – ekomloven § 4-4

Det vises til foreslåtte endring i ekomloven § 4-4 annet ledd, der ny bestemmelse med følgende ordlyd foreslås tatt inn:

”Myndigheten kan pålegge enhver kabeleier plikt til deling av kabler i bygning, eller til nærmeste konsentrasjons- eller distribusjonspunkt hvor dette er plassert utenfor bygning, når duplisering av slik infrastruktur er vanskelig å gjennomføre eller ikke er samfunnsøkonomisk effektivt.”

Foreslåtte endring er ment å gjennomføre rammedirektivet artikkel 12, nr. 3). I høringsnotatet bes det særskilt om tilbakemelding om hvorvidt artikkel 12 nr. 3) bør inntas som ny bestemmelse i ekomloven § 4-4, eller om denne bestemmelsen kan anses tilstrekkelig ivaretatt i ekomloven § 12-3 om ekspropriasjon.⁸

Etter NetComs vurdering er det behov for å endre foreslåtte bestemmelse av hensyn til korrekt gjennomføring av rammedirektivet artikkel 12 nr. 3). I direktivet fremgår det klart at det bare er tilbydere som i forbindelse med sin etablering har gjort bruk av fremføringsretten etter ekomloven § 12-3, dvs. som ved vedtak eller samtykke fra myndigheten har ekspropriet eiendomsrett eller bruksrett til angjeldende faste eiendom for anbringelse av nett/utstyr, som kan pålegges plikt til å dele kabler på den måten som vist til i bestemmelsen. I den aktuelle direktivbestemmelsen heter det at myndigheten også har anledning til å stille krav til ”de i stk 1 omhandlede indehavere av bruksretten til/eller eiere af kabler”, som i nr. 1) er virksomhet som ”i henhold til national lovgivning har tilladelse til at installere faciliteter på, over eller under offentlig eller privat ejendom”.

NetCom har ingen merknader til hvorvidt en bestemmelse som dette plasseres i ekomloven § 12-3 eller § 4-4, men understreker med bakgrunn i ovennevnte at dersom bestemmelsen plasseres i § 4-4, må tilsvarende reservasjon som inntatt i eksisterende første ledd, også få anvendelse for bestemmelsen i nytt annet ledd.

Frekvensforvaltning

Generelt

Det vises til endringsforlag knyttet til bestemmelser om frekvensforvaltning i ekomloven kapittel 6. I tillegg til høringsnotatets merknader til den enkelte bestemmelse som foreslås endret, jf. punkt 11, vises det til omtalen i høringsnotatet punkt 5 om frekvensregulering.

Selv om det i høringsnotatet fremheves at det ikke foreligger særskilt behov for å endre gjeldende bestemmelser om frekvensforvaltning i lovens kapittel 6 av hensyn til gjennomføring

---

⁸ Jf. Høringsnotatet s. 30

av vedtatte endringer i bakgrunnsretten, foreslås det likevel endringer av hensyn til nasjonale behov. Bestemmelsene som foreslås endret er: § 6-2, § 6-2a, § 6-3, § 6-4, § 6-4a, § 6-5, § 6-5a, og § 6-7. NetCom vil i det følgende kommentere noen av endringsforslagene.

Tillatelse til bruk av frekvenser – ekomloven § 6-2

I forhold til forslaget til nytt første punktum i bestemmelsens annet ledd, har NetCom problemer med å se nødvendigheten av å innta en slik presisering all den tid dette allerede fremgår klart og tydelig av gjeldende tredje ledd i ekomloven § 6-4. Det er som det fremgår av foreslåtte merknader til bestemmelsen, heller ikke nødvendig å presisere dette all den tid dette allerede respekteres i praksis.

Når det gjelder forslaget til nytt tredje ledd, er det etter NetComs vurdering for det første behov for å bytte ut begrepet ”elektroniske kommunikasjonstjenester” med begrepet ”elektroniske kommunikasjonsnett”. Videre bør formuleringen ”beskytte liv og helse” byttes ut med formuleringen ”beskytte mot helsefarlig eksponering”. Avslutningsvis og av hensyn til en mest mulig fullstendig implementering av bakgrunnsretten, bør oppramsingen i nytt tredje ledd også utvides med alternativet ”sikre mest mulig ensartet bruk av frekvenser”.

Avslutningsvis mener NetCom at forslaget til nytt fjerde og femte ledd må endres av hensyn til en presis gjennomføring av direktiv 2009/140/EF artikkel 10 (rammedirektivets artikkel 9.4). I tillegg til at fjerde og femte ledd bør slås sammen til én bestemmelse, er det etter NetComs syn behov for å endre den foreslåtte ordlyden. NetCom foreslår følgende alternative tekst:

”Myndigheten kan fastsette forholdsmessige og ikke-diskriminerende krav til hvilke typer elektroniske kommunikasjonstjenester som kan tilbys i et bestemt frekvensbånd i den utstrekning dette er nødvendig for å sikre menneskers sikkerhet, forebygge effektiv ressursbruk, fremme sosial tilhørighet eller kulturell og språklig mangfoldighet.”

I merknadene til bestemmelsen bør det dessuten fremgå at dersom myndigheten først beslutter at det skal gjennomføres begrensninger som nevnt i bestemmelsens tredje og fjerde ledd, så skal myndigheten med jevne mellomrom vurdere hensiktsmessigheten av fortsatt opprettholdelse av disse, jf. rammedirektivet artikkel 9 nr. 5.

Mobilregulert sone – ekomloven § 6-2a

Det vises til forslaget om ny etablering av ny § 6-2a om mobilregulerte sone, herunder til nye forskriftsbestemmelser i ekomloven kapittel 9a. Spesielt vises det til ekomloven § 6-2a annet ledd, der det bl.a. heter at:

”Politiet skal varsle myndigheten uten ugrunnet opphold etter at frekvenser tildelt andre er tatt i bruk i de tilfellene hvor bruk av mobilregulert sone vil kunne få konsekvenser for kommunikasjonen i nettet. Varselet skal angi frekvensområde, tidsrom og sted. Myndigheten avgjør i samråd med politiet om og i tilfelle når rettighetshaveren skal underrettes.”

NetCom reagerer på at forslaget på dette punktet ikke er i samsvar med hva Transport- og kommunikasjonskomiteen på Stortinget tidligere har gitt uttrykk for at skal gjelde ved opprettelse av

såkalte mobilregulerte soner, samt på at departementet heller ikke begrunner hvorfor de har valgt ikke å følge komiteens føringer. Det vises i denne sammenheng til Innst. O. nr. 15 (2007-2008), punkt 1.2, hvor komiteen bl.a. uttaler at:

”Komiteen har videre merket seg at de typer utstyr, metoder og omfang justismyndighetenes inngrep i mobile soner vil ha, er lite kjent i dag og vil avhenge av blant annet kriminalitetsutviklingen og den teknologiske utviklingen. Dette er moment som taler for særlig årvåkenhet fra tilsynsmyndigheten og allmennheten, for å sikre at gjennomføringen av mobilregulerte soner skjer på en måte som best mulig ivaretar hensyn til personvern, forbrukerinteresser, driftssikkerhet og kvalitet i elektroniske kommunikasjonsnett.

Komiteen vil også understreke at justismyndighetenes bruk av frekvenser tildelt andre, i dette tilfelle hovedsakelig mobiloperatører, taler for å imøtekomme frekvensinnehavernes informasjonsbehov når frekvenser tildelt dem tas i bruk. Det faktum at konsekvensene av bruken ikke er entydig kjent, styrker dette hensynet.

Komiteen mener derfor at justismyndighetene via Post- og teletilsynet på egnet måte bør holde frekvensinnehaverne informert om hvilke frekvenser som er tatt i bruk gjennom mobilregulerte soner, når og hvor dette skjedde, samt hvilken metode som ble tatt i bruk. Det må i den forbindelse etableres rutiner som sikrer at informasjonen behandles og oppbevares på en sikker og forsvarlig måte av særlig autorisert personell hos frekvensinnehaverne. (understreket her)

Komiteen er klar på at rettighetsinnehaverne skal varsles. Forslaget til ny lovbestemmelse om mobilregulert sone må derfor endres. Tatt i betraktning det som sies om at det må etableres rutiner som sikrer at informasjonen behandles og oppbevares av autorisert personell hos rettighetshaverne må det vurderes hvorvidt det også skal inntas enge regler om på hvilken måte varslingen skal foregå.

Overdragelse ved salg eller utleie av tillatelser til bruk av frekvenser – ekomloven § 6-5

Når det gjelder foreslåtte tilføyelse til første ledd, der eksisterende ordlyd tilføyes ”ved salg eller utleie”, mener NetCom for det første at det i forarbeidene må presiseres nærmere hva som menes med ”utleie” av frekvenstillatelse, herunder grensedragningen mot ulike tilgangsformer der rettighetsinnehaver mot vederlag overlater til andre å bruke frekvensene helt eller delvis.

Videre er det behov for å endre ordlyden i første ledd. Slik NetCom ser det, er det forskjell på å bli gitt rett til å overdra tillatelsen, og på bli gitt rett til å leie den ut. NetCom foreslår derfor følgende alternative ordlyd:

”Myndigheten kan fatte enkeltvedtak som gir innehaver av tillatelse til bruk av frekvenser i det elektromagnetiske frekvensspekteret rett til å selge eller leie ut tillatelsen.”

Når det gjelder endringen som foreslås i annet ledd, dvs. nytt siste punktum om at ”[M]yndigheten kan nekte salg av frekvenser for å hindre konkurranseskadelige virkning”, mener NetCom at det fra departementets side må presiseres nærmere hva som skal til for å nekte salg av frekvenstillatelse, dvs. hvor konkurranseskadelige må virkningene være før myndigheten

nedlegger salgsforbud. Med bakgrunn i at bestemmelsen foreslås endret, må det for øvrig kunne antas at vurderingen og vurderingstemaet for myndigheten i denne sammenheng også endres i forhold til tidligere. Det vises i denne sammenheng til forarbeidene til gjeldende bestemmelse, der det bl.a. heter følgende når det gjelder vurderingstema ved overdragelse:

”Overdragelse av frekvenstillatelse skal vurderes i forhold til konkurransesituasjonen i den forstand at overdragelse ikke bør medføre konsentrasjon av en essensiell innsatsfaktor (frekvensressursen) som vil kunne føre til at det etableres sterk markedsstilling i relevante markeder med hensyn til elektroniske kommunikasjonsnett og -tjenester.”⁹

Også gjeldende bestemmelse oppfattes som uklar ift den nærmere vurderingen som skal foretas i forbindelse med overdragelse av frekvenstillatelse, bl.a. om vurderingen av stek markedsstilling er knyttet opp mot relevante iht. ekomloven § 3-2, m.v.

Ovennevnte merknader vil også gjøre seg gjeldende ift til forslaget om nytt fjerde ledd.

Frekvenshamstring – ekomloven § 6-5a

Når det gjelder bestemmelsen i første ledd, om at myndigheten kan gi pålegg om å utnytte tildelte frekvenser, innebærer denne i realiteten ikke noe nytt i og med at myndigheten i medhold av § 6-3, allerede har anledning til å innta vilkår som vil forhindre at rettighetshaver bare kan bli sittende med ressursen uten å benytte den. Problemet i denne sammenheng har imidlertid vært at myndigheten i stor utstrekning har vært for etterkommende ift. tilbyderes ønske om stadig å utsette bruken, eksempelvis Hi3G og Mobile Norway som over lang tid har vært i besittelse av frekvenser for UMTS og GSM uten å bruke dem til bygging av egne nett.

Når det gjelder foreslåtte bestemmelse, annet ledd, mener NetCom at denne enten må utgå eller omformuleres. Slik forslaget er formulert, sammenholdt med merknadene til bestemmelsen i høringsnotatet punkt 11, har NetCom vanskelig for å se forskjell på denne bestemmelsen og foreslåtte bestemmelse i ekomloven § 6-5 annet ledd.

Sett i forhold til bakgrunnsretten, vil en gjennomføring av denne tilsi at det i bestemmelsens annet ledd presiseres hvilke sanksjoner som kan tenkes gjennomført dersom rettighetsinnehaver faktisk ikke gjør bruk av ressursene som er tildelt. Pålegg om salg eller utleie av de ubenyttede ressursene er bare to av flere sanksjoner som kan tenkes i denne sammenheng, jf. direktiv 2009/140/EF artikkel 1.10. Andre sanksjoner er pålegg om bruk innen en bestemt frist, forannevnte i kombinasjon med tvangsmulkt eller i ytterste konsekvens tilbaketrekking av tildelte tillatelser.

BEREC

Det vises til høringsnotatets omtale av BEREC (Body of Europeans Regulators for Electronic Communications), jf. punkt 2, sammenholdt med endringsforslagene knyttet til ekomloven § 3-4 og § 9-3.

---

⁹ Jf. Ot.prp. nr. 58 (202-2003), punkt 16 – merknader til § 6-5

Uavhengig av hvilke muligheter og på hvilke vilkår utkast til enkeltvedtak av norske myndigheter eventuelt skal kunne vurderes av BEREC, ønsker NetCom rent umiddelbart å sette spørsmålstegn ved hensiktsmessigheten av å skulle sende utkast til vedtak om sterk markedsstilling og pålegg av virkemidler både til BEREC og ESA i parallell. Konsulering både hos ESA og BEREC vil medføre at prosessen blir vesentlig mer tids- og ressurskrevende enn i dag.

Øvrige endringer

Til ekomloven § 1-5 Definisjoner

«Elektronisk kommunikasjon»

Det vises til endringsforslaget knyttet til legaldefinisjonen av begrepet «*elektronisk kommunikasjon*» i ekomloven § 1-5 nr. 1, jf. høringsnotatet punkt 11.¹⁰ Departementet opplyser at hensikten med å endre gjeldende definisjon er å klargjøre hva som faller inn under begrepet.

NetCom er ikke enig med departementet i at foreslåtte endring bidrar til å klargjøre hva som menes med «*elektronisk kommunikasjon*». I motsetning til eksisterende legaldefinisjon som sier noe om hva elektronisk kommunikasjon er, forsøker foreslåtte definisjon å si noe om når eller i hvilke situasjoner elektronisk kommunikasjon kan oppstå. Med grunnlag i at foreslåtte definisjon blir uten innhold i forhold til det begrepet som definisjonen er ment å forklare, herunder fordi man samtidig foreslår å endre definisjonen av «*elektronisk kommunikasjonsnett*» (se (b) nedenfor) slik at denne blir mer i samsvar med tilsvarende begrepsdefinisjon i EUs Rammedirektiv, er det etter NetComs mer hensiktsmessig å fjerne eksisterende definisjon enn å lage en ny og innholdsløs definisjon. Det vises i denne sammenheng til at Rammedirektivet ikke inneholder en egen definisjon av begrepet «*elektronisk kommunikasjon*», men at begrepet defineres indirekte gjennom definisjonen av «*elektronisk kommunikasjonsnett*» i Rammedirektivets artikkel 2, bokstav a).¹¹

«Elektronisk kommunikasjonsnett»

Det vises til høringsnotatet punkt 11, der eksisterende legaldefinisjon av begrepet «*elektronisk kommunikasjonsnett*» foreslås byttet ut med en ny og mer omfattende definisjon. Endringsforslaget begrunnes i vedtatte endringer i bakgrunnsretten.

NetCom viser til det som er sagt i punktet ovenfor om at forslaget til ny legaldefinisjon av begrepet «*elektronisk kommunikasjonsnett*» er mer i samsvar med tilsvarende begrepsdefinisjon i bakgrunnsretten, noe som samtidig overflødiggjør en legaldefinisjon av begrepet «*elektronisk kommunikasjon*».

Foreslåtte legaldefinisjon ligger som allerede nevnt, nært opp til tilsvarende definisjon i bakgrunnsretten, jf. endringen i direktiv 2009/140/EF av Rammedirektivet artikkel 2, bokstav a). Av høringsnotatet fremgår at forslaget skiller seg fra tilsvarende definisjon i bakgrunnsretten ved at begrepet «*tilhørende fasiliteter*» er inntatt i definisjonen av «*elektronisk kommunikasjonsnett*», noe departementet for øvrig ber høringsinstansene ta stilling til om er hensiktsmessig.

¹⁰ Jf. Høringsnotatet side 15

¹¹ Jr. Direktiv 2002/21/EF

Slik NetCom ser det, er det ikke hensiktsmessig å ta inn begrepet "tilhørende fasiliteter" i legaldefinisjonen av "elektronisk kommunikasjonsnett". Bakgrunnen er at "tilhørende fasiliteter" i henhold til definisjonen av dette begrepet i bakgrunnsretten, vanskelig kan sies å være en del av et "elektronisk kommunikasjonsnett", jf. direktiv 2009/140/EF artikkel 1, 2) bokstav e). Det vises i denne sammenheng også til foreslåtte definisjon av "tilhørende fasiliteter" der det går frem at dette ikke er innretninger som er en del av, men "i tilknytning til" et elektronisk kommunikasjonsnett.

«Elektronisk kommunikasjonstjeneste»

Det vises til høringsnotatet punkt 11, der det foreslås en mindre endring i gjeldende legaldefinisjon av begrepet "elektronisk kommunikasjonstjeneste" i ekomloven § 1-5 nr. 4.¹² Endringen går ut på at definisjonen utvides med begrepet "tilrettelegging", hvilket opplyses er foreslått for å få klart frem at tjenester som tilrettelegger for kommunikasjon gjennom elektronisk kommunikasjonsnett omfattes.

NetCom har vanskelig for å se at "tjeneste som helt eller i det vesentligste omfatter ... tilrettelegging av kommunikasjon" kan karakteriseres som "elektronisk kommunikasjonstjeneste", og mener forholdet som departementet prøver å få klart frem vil dekkes gjennom foreslåtte definisjon av "tilhørende fasiliteter".

«Offentlig telefontjeneste»

Det vises til høringsnotatet punkt 11, der det foreslås inntatt en ny definisjon av begrepet "offentlig telefontjeneste".¹³ Bakgrunnen for forslaget oppgis å være den tekniske utviklingen som har funnet sted.

NetComs merknad knytter seg til foreslåtte ordlyd som må endres for å få frem at det er den elektroniske kommunikasjonstjenesten som er offentlig, og ikke telefonnummerplanen. NetCom foreslår på denne bakgrunn at det settes inn et "og" etter "telefonnummerplan", dvs. "... eller internasjonal telefonnummerplan og som er tilgjengelig for eller beregnet til bruk for allmennheten."

«Tilhørende fasilitet» og «Tilhørende tjeneste»

Det vises til høringsnotatet punkt 11, der "tilhørende fasilitet" og "tilhørende tjeneste" foreslås inntatt som nye definisjoner i ekomloven § 1-5, hhv. som nr. 6 og 7.¹⁴

Selv om det følger to definisjoner av bakgrunnsretten, mener NetCom det ikke er nødvendig å innta to definisjoner i regelverket idet "tilhørende tjeneste", som påpekt i høringsnotatet, omfattes av begrepet "tilhørende fasilitet".

NetCom slutter seg til departementets oppfatning om at begrepet "tilhørende fasilitet" er et vidtfavnende begrep slik det er foreslått definert, og stiller på denne bakgrunn spørsmål ved nytten av å innta en slik definisjon. Selv om departementet skriver at begrepet vil stå mer sentralt

¹² Jf. Høringsnotatet side 16

¹³ Jf. Høringsnotatet side 16 og 17

¹⁴ Jf. Høringsnotatet side 17 og 18

i lovgivingen dersom forslagene til endringer blir vedtatt, stilles det likevel spørsmål ved behovet for å innta en egen definisjon av et begrep som bare foreslås benyttet i tre lovparagrafer.¹⁵

«Mobilregulert sone»

Det vises til høringsnotatet punkt 11, der det foreslås tatt inn en ny legaldefinisjon av begrepet "mobilregulert sone".

NetCom mener det er behov for å få klarere frem at mobilregulert sone er noe som bare unntaksvis kan opprettes, og foreslår derfor følgende presisering i den foreslåtte ordlyden:

"Mobil regulert sone: et begrenset geografisk område der kommunikasjon i elektronisk kommunikasjonsnett til bruk for offentlig mobilkommunikasjon i medhold av lov påvirkes eller hindres ved hjelp av ..."

Til ekomloven § 2-2 om Måling og informasjon om kvalitet

Det vises til høringsnotatets omtale av endringene som foreslås gjennomført i ekomloven § 2-2, herunder til omtalen av endringen som foreslås i ekomforskriften § 1-6.

Kvalitet fremstår som et viktig parameter for sluttbrukerne når det skal velge abonnement og tilbyder. I tillegg til pris, vil kvalitet på samme måte være et viktig konkurranseparameter for tilbyderne. På denne bakgrunn mener NetCom det generelt kan settes spørsmålsteget ved reguleringsbehovet i denne sammenheng.

NetCom slutter seg derfor til departementets forslag om å begrense måling og informasjon om kvalitet. Imidlertid mener vi at dette heller ikke skulle gjelde tilbyder med leveringsplikt. Dertil er vi skeptisk til at myndighetene iht. annet ledd gis en mulighet til å pålegge også tilbydere som ikke omfattes av leveringsplikten å foreta kvalitetsmålinger.

NetCom mener også at departementet under enhver omstendighet burde presentert et mer gjennomarbeidet forslag, herunder gjort en nærmere vurdering av både formålet med kvalitetsmålinger, forholdsmessigheten, samt hvilke behov sluttbruker har. Henvisningen i merknaden til forskriften § 1-6 til ETSI EG 202 057, er ikke tilstrekkelig i denne sammenheng. NetCom foreslår at departementet konkretiserer hvilke parameter som evt. skal legges til grunn dersom det med hjemmel i ekomloven § 2-2 annet ledd blir gitt pålegg om måling av kvalitet.

Til § 2-10 om Sikkerhet og beredskap

Det vises til foreslåtte endringer i ekomloven § 2-10 og bestemmelser i ekomforskriften kapittel 8.

Det vises spesielt til foreslåtte endringer i ekomforskriften § 8-3 om nasjonal autonomi. Etter NetComs vurdering bør bestemmelsen enten videreføres som i dag eller oppheves i sin helhet. Foreslåtte løsning oppfattes å ligge midt mellom forannevnte alternativer, og vil i praksis kunne føre til tilbyder ikke gjennomfører nødvendige tiltak for å kunne oppnå konkurransedyktig og rasjonell drift av hensyn til risiko for vedtak om nasjonal autonomi.

¹⁵ Jf. forslag til § 2-3, § 4-4 og § 10-3

Til nummerforskriften § 5a-2 Kostnadskontroll

Det vises til foreslåtte endringer av ekomforskriften § 5a-2 om kostnadskontroll, jf. merknadene til bestemmelsen i høringsnotatets punkt 12.

NetCom setter spørsmålsteget ved om departementet har forstått hvilke konsekvenser forslaget vil få i praksis. I dag kan kunden sperre for all tilgang til fellesfakturert tjeneste. I tillegg finnes bestemmelser om å kunne sperre for bruk av tjenesten over et gitt beløp pr måned.

NetCom mener pålegget om beløpsbegrensning er relativt tyngende for tilbyderne, samtidig som det er liten etterspørsel etter denne tjenesten (sannsynligvis mest på grunn av at de grupper det er mest aktuelt for benytter seg av tilbud som gir full kontroll av kostnader - prepaid-tilbud i flere varianter.)

Vår mening er at tilbud om beløpsgrenser bør vurderes fjernet. Dette fordi det er meget tyngende vilkår for tilbyderne både teknisk og økonomisk, og at det er et tyngende krav ut i fra det området dette ønskes begrenset. Men å erstatte dette med en løsning som innebærer at alle kunder ikke får tilgang til fellesfakturerte tjenester uten aktivt å be om det, fremstår som lite gjennomtenkt. Fellesfakturerte tjenester inneholder for det meste nyttjetjenester som for eksempel nummeropplysningstjeneste, og har også et stort utviklingspotensial for ny og nyttig bruk.

Faren er også at tilbyderne vil finne andre betalingsmekanismer hvor de unngår oss som teleoperatører. For eksempel har Apple allerede gjort det. De selger innholdstjenester i stort omfang uten at myndigheter eller operatører har noen innvirkning eller påvirkning.

NetCom foreslår at departementet foretar en mer fremtidsrettet og fyldig utredning på dette området før eventuelle nye bestemmelser foreslås.

Tilbyderportabilitet

Til ekomforskriften § 3-5 om Plikt til tilbyderportabilitet

Det vises til omtalen i høringsnotatet punkt 12 for så vidt gjelder foreslåtte endring i ekomforskriften § 3-5 om plikt til tilbyderportering. Bestemmelsen foreslås utvidet til å gjelde alle nummer fra obligatorisk nummerplan for telefon m.m. istedenfor å begrense retten til tilbyderportabilitet til sluttbrukere som nytter fem- eller åttensifrede nummer.

NetComs kommentar til forslaget er at når teksten endres til å omfatte alle nummer, bør det også eksplisitt presiseres hvilke nummer (eller nummertyper) som ikke kan porteres, dvs. nødnummer, 19x, osv.

Til § 3-6 Gjennomføring av tilbyderportabilitet

Det vises til foreslåtte endringer til ekomforskriften § 3-6 om gjennomføring av tilbyderportabilitet. Spesielt vises det til foreslåtte endringer i bestemmelsens annet ledd, der departementet har utarbeidet to alternative forslag for gjennomføring av USO-direktivet artikkel 30.

Slik NetCom ser det, må det presiseres at fristene bare gjelder for porteringer som støttes av de administrative rutinene for nummerportabilitet, dvs. 5-sifrede, 8-sifrede og etter hvert 12-sifrede nummer. Både 4-sifrede og 6-sifrede nummer kan også porteres ved at alle tilbyderne endrer rutingstabeller i telefonsentralene, men her gjelder andre frister. Det samme må gjelde store nummerblokker fra 8- og 12-sifrede serier. Etter NetComs vurdering må derfor forskriften være tydelig på hvilke nummer disse fristene skal gjelde for, og hvilke unntak som gjelder.

Til ekomforskriften § 6-1 om Nummervisning

Det vises til foreslåtte endring i ekomforskriften § 6-1 om nummervisning. Oppmerksomheten henledes spesielt til videreføringen av bestemmelsens annet ledd.

Når det gjelder § 6-1 annet ledd, er NetCom uenig i at denne skal videreføres uendret, herunder videreføringen av bestemmelsen i ekomforskriften § 6-4 annet ledd. NetCom har jevnlig søkt Post- og teletilsynet om dispensasjon fra plikten til å tilby tjeneste som gjør det mulig for sluttbruker å avvise anonyme anrop (ACR- Anonymous Call rejection), og fra plikten som gjør det mulig å hindre viderekopling av samtaler til sluttbrukers terminalutstyr (CFR Call Forwarding Rejection). Begrunnelse for dispensasjonssøknadene har vært at det ikke finnes tekniske løsninger i denne verden som gjør dette mulig.

Om vi skulle utvikle denne løsningen, ville det bli svært kostbart. I tillegg har vi ikke mottatt noen henvendelser fra sluttbrukere som ber om dette. Sannsynligvis er årsaken at det på alle mobiltelefoner, og sannsynligvis på andre terminaler, i dag finnes display som viser A-nummeret. Etter våre begreper må det da være en enkel sak for sluttbruker å avvise oppringingen med et enkelt (simple) tastetrykk. Derved ser vi ikke behov for en slik omfattende løsning som ekomloven krever, og som vi heller ikke kan se har sitt grunnlag i direktivet.

I følge § 6-1, annet ledd, annet punktum, *skal "Sluttbruker (skal) på forhånd kunne bestille avvisning av anrop hvor anropende sluttbruker har reservert seg mot visning av A-nummer"*.

Plikten følger av direktiv 2002/58/ EC – personverndirektivet, art. 8, tredje ledd, som i dansk offisiell oversettelse lyder :

"Hvor det er adgang til visning af A-nummer, og A-nummeret vises inden tilslutningen, skal tjenesteudbyderen tilbyde den kaldte abonnent en mulighed for ved hjælp af en simpel anordning at afvise ankommende opkald, når den kaldende bruger eller abonnent har blokeret visningen af A-nummeret."

Dersom bestemmelsen fremdeles må tas med i ekomloven, foreslår NetCom en ny ordlyd som gir sluttbruker mulighet til å avvise innkommet anonyme samtaler ved hjelp av "slå av/avvis knappen. Dette må da være tilfredsstillende i forhold til det som følger av direktivteksten.

Når det gjelder forslaget til nytt tredje ledd i ekomforskriften § 6-1, nærmere bestemt om plikt om så langt det er teknisk mulig å sperre for anrop hvor avsenderadressen til anropende sluttbruker ikke er korrekt, mener NetCom det må presiseres at plikten må begrenses til anrop internt i eget nett, evt. inntil anropet første gang sendes ut av eget nett. NetCom kan ikke hindre at anropet sendes via et system tilkoplek annet nett, som manipulerer A-nummer (eller andre ISUP parametere). NetCom har ingen kontroll på riktigheten av A-nummer (eller andre ISUP-parametere) som kommer inn fra andre nett. Dvs. at NetCom kan ikke forplikte seg til å hindre

all bruk av tjenester som "Bluff my call", selv ikke når tjenesten benyttes av NetCom kunder. NetCom vil til en viss grad kunne sperre for anrop til nummer for slike tjenester etter hvert som de blir kjent (det gjør vi i dag), men vi kan ikke til enhver tid forplikte oss til å sperre for alle slike tjenester rundt om i verden.

Med hilsen

NetCom as

Randi Punsvik

Vedlegg : Markedsrådets vedtak 26.8.2010